

פרוטוקול מס' 110/ב

מישיבת ועדת הכספים מיום ד', ט' בניסן תשי"ז
10.4.57, בשעה 8.30.

נכדון: חברי-הוועדה:
י. גורי - היו"ר
י. קרגמן
י. בדר
ש. שורש
י. ספיר
י. בן אהרן
א. הרצפלד
י. פורדר
י. ריפתין

מוזמנים:
מר זנגי - מטעם האוצר
מר קיטרון - מטעם משרד המשפטים
מר שלגי - מטעם משרד המשפטים
מר בזק - מזכיר הוועדה

סדר-היום:
1. חוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957
2. תחולת תוספת ותק, הוצאות ספרים וכו' לשופטים
3. סיכום הצעת הוועדה הארץ

היו"ר י. גורי:
אני פותח את הישיבה.

על סדר-היום - חוק נכי רדיפות הנאצים.

י. בדר:
לסדר: יש לי משהו להגיד בענין ישיבת
אתמול של הכנסת, אבל אני מעדיף
לדחות את זה עד בוא חבר-הכנסת בהיר.

היו"ר י. גורי:
חבר הוועדה קרגמן ימסור על עבודת ועדת
המסנה לחוק הנכים החדון.

י. קרגמן:
אעשה זאת בקיצור נמרץ ואקרא את התיקונים
שהוכנסו בחוק. אני רוצה לציין שוועדת
המסנה קיבלה את הצעת-החוק פה-אחד, ללא הסתייגויות.

שם החוק יהיה "חוק נכי רדיפות הנאצים"
ולא "חוק נכי טחנות הריכוז הנאציים" כמוצע בהצעת-החוק המקורית.

בהגדרות - וזוהי נקודת המוצא של החוק -
הוחלפה ההגדרה של "נכה". הוועדה מציע את ההגדרה הבאה: "נכה - אדם
שלקה בנכות מחמת טחלה, החמרת טחלה או חבלה ואשר אילולא הנאסר בהסכם
בין מדינת ישראל לבין הריפובליקה הפדראלית של גרמניה מיום ב' אלול
תשי"ב (10 בספטמבר 1952) ובכתב מס 1 א' שבו, היה זכאי בגלל נכותו
לתגמול, קיצבה או פיצוי אחר טאת הרפובליקה הפדראלית של גרמניה".
פירוש הדבר שהסעיף הזה הורחב ואינו חל רק על אלה שהיו בטחנות ריכוז,

אלא על כל בכל רדיפות הנאצים שיש להם זכות לתבוע פיצויים סגרסניה ושאינם יכולים לתבוע אותם בגלל הסכם השילומים.

בסעיף 4 של הצעת החוק המוצעת היתה הגבלת זמן של 12 שנה, כלומר הוצע שהתגמולים לפי חוק זה ישולמו במשך 12 שנה, אנו ביטלנו הגבלה זו וכתבנו, נכה הזכאי לתגמולים ישולם לו, כל ימי חייו... וכו'. כמו כן הגדלנו את הסכום שישולם לכל אחוז נכות מ-420 פרוטה ל-500 פרוטה.

תחולת החוק תהיה מ-1 באפריל 1954 ולא מ-1 באפריל 1956 כמוצע בהצעת החוק המקורית. שר האוצר יקבע בתקנות את סדרי התשלום של החוב הרטרואקטיבי.

בסעיף הדין על הסרת תגמולים כתבנו, חסם שנים" במקום שלוש שנים" כמוצע. אם נכה ירצה במקום התגמול החודשי פיצוי חד פעמי, הוא יקבל סכום השווה לתגמולים שהיה מקבל במשך 5 שנים.

הכנסנו סעיף חדש, סעיף 21, שלא היה בהצעת החוק המקורית. סעיף זה דן בטיפול רפואי על חשבון הסדינה וזו לשונו: "נכה הזכאי לתגמולים יקבל על חשבון הסדינה, כתנאים ולפי כללים שייקבעו בתקנות, טיפול בנכות שבגללה הוכר כנכה הזכאי לתגמולים, בכל עת שיתגלה צורך בו, בסעיף זה "טיפול" - טיפול רפואי ובכלל זה טיפול חירורגי, בדיקות רפואיות, אישפוז, טיפול בית, אספקת רפואות, מכשירים רפואיים, תותבות, מכשירים אורתופדיים, מכשירי תנועה לקיטעים וטשותקים וכלבי נחיה לעוורים והשתתפות בהוצאות החזקתם של כל אלה."

נוסף לזה הסכים שר האוצר שכל אותן הנחות הניתנות לנכים במס הכנסה יחולו גם על נכים אלה. ענין זה אי-אפשר להסדיר בחוק זה אבל תיקון בהתאם לכך יוכנס באחד הימים בפקודת מס הכנסה. בינתיים תינתן הוראה למנגנון מס הכנסה לנהוג בהתאם לכך עם נכים אלה.

יש עוד סעיף חשוב שפסחתי עליו: הקטנו את דרגת הנכות המינימלית הטובה נכה לפי חוק זה מ-35% כמוצע בהצעת החוק המקורית ל-25%.

י. פורדר: מה יהיה הסכום הטוטלי שהאוצר יצטרך להוציא לשנה?

י. קרגמן: זאת נדע כשיתחילו בביצוע החוק. בערך אפשר לאמוד את הסכום במיליון ל"י, פרט לחוב הרטרואקטיבי.

עשינו מאמץ מכסימלי כדי לקבל את החוק בלי הסתייגויות ואני רוצה לציין את עזרתו של מר זגני, נציג האוצר, שהלך לקראתנו והקל על עבודתנו.

אני מבקש לקבל רשות משר האוצר להודיע שר מעל במת הכנסת, על דעת האוצר, שטשררו יעזור ויתסוך בביצוע תוכניות קונסטרוקטיביות לשיקום הנכים. זוהי פורסולה רחבה, אבל הם זקוקים לעזרה, להלוואות וכו', והאוצר צריך לעשות כיכלתו ולעזור מהקרנות שיש למטרות אלה.

היו"ר י. גורדי:
ביקשתי את יו"ר ועדת המסנה חה"כ קרגמן לעשות כל מאמץ בכדי לסיים את הדיון, כדי שנוכל להביא את החוק לכנסת לפני צאתה לפגרה. אני מציין בסיפור שהמאמץ הזה נעשה על ידו ועל-ידי חברי הוועדה והמלאכה הושלמה.

י. ריפתין:
אני חושב שיש איזו חשיבות לעתיד החוק הזה לומר מדוע חלקתי על שני ניסוחים די רציניים בניסוח החוק הזה, והם: (1) החוק הזה מוציא לסעשה מספר אולי קטן מאוד של בכי רדיפות הנאצים מאוסטריה, מפני שהוכנס כאן הסכם השילוחים; (2) תבעתי גם שיהיה יפוי כוח להתקין תקנות בקשר לנכים שלא יכלו להגיע לארץ מסיבות לא תלויות בהן עד מועד נקוב בחוק, באופן שקבל לתיקון שהוכנס בחוק נכ"י הטלחטה בנאצים, ואני מצטער ששני דברים אלה לא נתקבלו על-ידי חברי הוועדה; אבל מתוך רצון לא להגיש הסתייגויות במליאת הכנסת ויתרתי. אני מעריך מאוד את העבודה שעשתה הוועדה בשיתוף עם האוצר לקידום החוק, אבל אני חושב שלא סיותר כי חברי הוועדה ידעו שיש עוד כמה בעיות שצריך יהיה לטפל בהן אולי כעבור זמן לא רב.

י. בדר:
כטובן שאינני רושם הסתייגויות, אבל אני מבקש, בהתאם לתקנון, זכות להודעה לפני ההצבעה.

היו"ר י. גורדי:
הזכות הזאת שטורה לך אבל הייתי מבקש אותך לעמוד בקשר עם יו"ר ועדת המסנה.

י. פורדר:
אני רוצה להעלות את שאלת יהודי אוסטריה. אינני מציע כעת דבר, אני יודע שיהודי אוסטריה, בגלל קונסטלציה מסויימת, אינם יכולים לדרוש פיצויים. מכיוון שאני מניח שסטפר הנכים מבין יהודי אוסטריה הוא מצומצם - אם אוטרים שהחוק הזה יחול על כ-1200 איש - האם האוצר מוכן, בלי התחייבות, להפריש לאנשים אלה סכום מסויימים? אם יש אדם שבאמת איננו יכול לעבוד ודואה ששכנו מקבל תגטולים, צריך לדאוג לפצות אותו גם-כן. אם לא מדובר בסכום גדול הייתי רוצה לדעת האם האוצר מוכן לשקול שאלה זו.

י. ספיר:
אם זכרוני אינו מטעה אותי דומני שהיתה הסכמה שאם יתברר שיש מספר סקרים קטן של נכים מאוסטריה האוצר יטפל בהם.

סר זגני:
הקושי הוא בזה שאיננו יודעים מהו מספר האנשים שזכאים לפי חוק זה. חה"כ קרגמן נקב בסכום של מיליון ל"י, יש מי שאומר שני מיליון ל"י לשנה. אני חושב שאם יהיו מספר סקרים בודדים הבעיה לא תהיה כל-כך חמורה. כעבור זמן-מה, כשנראה מה הטעב, נוכל לדון מחדש על ענין זה בוועדת הכספים.

י. קרגמן:
הוועדה נפגשה עם ארגון יהודי אוסטריה. הבעיה שלהם איננה בעיה של נכים, אם כי יש מספר אנשים כאלה. הם טוענים שהפקירו אותם, שאינם יכולים לקבל את הפיצויים לשלילת החופש שמקבלים יהודים אחרים. אבל אני מניח שאם במטרה הודעה על ידי נציג האוצר שיאיה מוכן לטפל בסקרים אלה, אם לא יהיו טרובים, הרי הגטחנו את הענין.

י. ספיר:
החשיבות היא בהודעה בכנסת. אני מציע שבשם הוועדה יודיע חה"כ קרגמן שיש בעיה נוספת שלא יכלה להכלל בתחום החוק הזה מסיבות אלה ואלה, אבל הוסכם עם האוצר, שמיד עם קביעת היקף הבעיה תחזור הוועדה, יחד עם האוצר, ותדון כדי לטצוא פתרון לאותם נכים מאוסטריה שלא יכלו להכלל בחוק זה.

מר קיטרון:

חה"כ ספיר אומר "מיד עם התברר היקף
הבעיה"; על סמך מה יתברר היקף הבעיה?

הי"ר י. גורי:

אני רוצה להציע את התוכן הבא להודעה זו:
הוועדה נתקלה בבעיה מסויימת - כאן
תוגדר הבעיה - והוסכם עם שר האוצר שהממשלה תיתן את דעתה עליה ובמידת
הצורך תחפש דרכים כיצד לפתור אותה, מתוך שיתוף פעולה עם ועדת הכספים.

(המשך הישיבה לשם אפ)

היו"ר י. גורני:

קליטת בעיה, והוסכם שהטמטלה תתן את דעתה עליה, ובמידת הצורך תטפל בה.

ה צ ב ו ת

נתקבל	-	סעיף 1, כהצעת הועדה
נתקבל	-	סעיף 2, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 3
נתקבל	-	סעיף 3, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 4
נתקבל	-	סעיף 4, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 5
נתקבל	-	סעיף 5, כהצעת הועדה
נתקבל	-	סעיף 6, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 7
נתקבל	-	סעיף 7, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 8
נתקבל	-	סעיף 8, כהצעת הועדה
נתקבל	-	סעיף 9, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה בסעיף 10
נתקבל	-	סעיף 10, כהצעת הועדה
נתקבלו	-	סעיפים 11, 12, 13 כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 14
נתקבל	-	סעיף 14, כהצעת הועדה
נתקבלו.	-	סעיפים 15, 16, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 17
נתקבל	-	סעיף 17, כהצעת הועדה
נתקבלו	-	סעיפים 18, 19, 20, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 21
נתקבל	-	סעיף 21, כהצעת הועדה
נתקבל	-	סעיף 22, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 23
נתקבל	-	סעיף 23, כהצעת הועדה
לא נתקבלה	-	הצעת ח"כ וילנסקה לסעיף 24
נתקבל	-	סעיף 24, כהצעת הועדה

היו"ר י. גורני: הסיעה הקומוניסטית הציעה בעצם חוק חדש. אינני רואה הגיון שניתן זכות הסתייגות לכל הסעיפים, וכמקובל - אנו בוחנים את הסעיפים לפי כובד מסקלם ובאופן ענייני. כיון שלא ירדתי לסוף העניין, מבקש את ח"כ קרגמן לחוות את דעתו בעניין זה.

י. קרגמן: יש כאן, לפי דעתי, שלש הסתייגויות שיש לאשרן: (א) ביחס לדרגת נכות שאינה פחותה מ-20%, ושהחוק המוצע אוסר 25%. זה דבר מטריאלי; (ב) בסעיף 4(3); עניין תוספת טשפתה; (ג) בסעיף 5, כשהיא מציעה שיכוכו פחות מ-75% מהתגמול.

אני חושב שגם בענין הירושה צריך לאשר הסתייגות.

ט. חזני:

היו"ר י. גורי: נראה לי שהצעותיו של ח"כ קרגסן, בתיקונו של ח"כ חזני, יכולות להתקבל. אם אין הצעות נאחרות, הועדה מטכמת שב-4 סעיפים אלה שמורה זכות הסתייגות לסיעה הקומביסטית.

סובבם: לאשר את 4 ההסתייגויות הנ"ל לסיעה הקומביסטית.

- - -

ב) תחולת תוספת-וותק לטופטים, הוצאות לספרים וכו'

היו"ר י. גורי: כשהחלטנו על טשכורת הטופטים פסחנו על בעית הוותק, אבל השאלה לא ברורה ומיטהו עורר אותה. חזרה הועדה והחליטה שבטקום וותק שהיה בעבר (5 ל"י לכל שנת וותק) יוכפל הסכום ויועמד על 10 ל"י. אחר כך נתעוררה בעיה נוספת: תחולת הוותק הכוזב. בקשתי את החשב הכללי, כל עוד אין החלטה אחרת להמשיך לפי הוותק הקודם. מסתבר שהתחולה באופן אוטומטי חלה על השיעור הקודם. החלטנו שתיקונים אלה יחולו מיולי 1955, ומסתבר שאליו שהוותק שהיה מסתלם בעבר לא נפסקה רציפותו, ומיולי 1955 ימשיכו לקבל את הוותק של 5 ל"י לחודש. שתעוררת השאלה לגבי 5 הל"י הנוספות, אם גם על תוספת זו חלה התחולה מיולי 1955 או מיום ההחלטה. יש בענין זה זיקולים לכאן ולכאן.

כן יש ענין הספרות המקצועית. הועדה החליטה על סכום של 120 עד 180 ל"י, ולגבי הדירוג הפנימי - להתייעץ עם נציגות הטופטים.

י. פורדר: בדרך כלל עבודת דירוג פנימי של 15 ל"י אינה יכולה להיות עבודה של ועדה פרלמנטרית. יש לי אסון בהנהלת בתי-המשפט ואני בעד זה שהם יטפלו בכך.

י. בנב: בקשנו מהם הצעה, וטר אייזנברג מציע: 120 ל"י לטופטי שלום וטופטים מחוזיים ו-180 ל"י לטופטי בית-המשפט העליון.

י. בן-אהרון: אני מציע לקבל את הצעתם.

סובבם: לקבל את הצעת סר אייזנברג כנ"ל.

היו"ר י. גורי: בענין התחולה, טאז יולי 1955 עברו 21 חדש. אשר לספרות המקצועית, אני חושב שאין הגיון לרטרואקטיביות. אשר לותק, יש טעמים לכאן ולכאן.

י. בן-אהרון: בענין וותק יש רציפות.

י. בנב: וותק רצוף למסכורת.

סובבם: תחולת ההחלטה בענין הספרות המקצועית - מיום החלטת הועדה.

י. בן-אהרון: אני מצטרף לדעת היו"ר, שהותק הרגיל הוא רצוף, וההעלאה - מיום החלטת הועדה. טדוע צריך להעלות רטרואקטיבית?

י. בנב: הבעיה עמדה לפנינו ונשארה פתוחה מחוסר זמן לגסור.

היו"ר י. גורי:

חוסר הזמן איבן חל על וותק, מטום שבעיה זו כלל לא עמדה בפנינו. מטום כך יש להבדיל בין וותק ובין ספרות מקצועית ואישפוז.

י. בדר:

דרישת וותק היתה בתזכיר הסופטים, ואף פעם לא אמרנו: "לא".

היו"ר י. גורי:

אמרנו "לא" בפירוש, מטום שהם הציעו קונסטרוקציה של 3% הצעתי היא, 5-6 הלירות הנוספות יטולמו סיום ההחלטה.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לשלם את הגדלת הותק סיום ההחלטה - סיעה.
בעד ההצעה לשלם את הגדלת הותק סיולי 1955 - ר.ב.

היו"ר י. גורי:

אשר לספרות מקצועית, אני מציע 1.4.57.

סוכם: לקבל את הצעת היו"ר, כנ"ל, לגבי ספרות מקצועית, כיבודים וכו'.

סיכום עבודת ועדת הכספים בטוסי החולף

מ. חזני:

כולנו יודעים באיזה מאמץ גדול, פיסי ונפסי, עמד היו"ר ועדת הכספים בטוסי כל מוסב החורף, וביחוד בסבועות האחרונים, ואני מציע לוועדה להביא זאת לידי ביטוי על-ידי הערכה. הוא הדין מר בזק, מר קטרון וכל עוזרי הועדה.

י. ספיר:

לא זו בלבד שאני מצטרף להערכתו של ה"כ חזני; אני רוצה גם להוסיף: אם היה איזה סתח נפסי, לא בטעם הייתי שותף לצערן. אבל לדעתי, כל אחד מאתנו מסלא את חובתו כלפי שולחיו וכלפי הציבור, ואם זה התבטא לפעמים בהעלאת הסתח, אולי ניתן להבין זאת לאור המסיבות שלפיהן אנו עובדים. עם כל חילוקי הדעות שבינינו, ועם כל התרעומות לפעמים אל היו"ר, כיו"ר, בכל זאת אני רוצה לציין את סידת ההבנה שהוא גילה לאופוזיציה, סידת אורך-הרוח שלו לפעמים - דבר שאנו מעריכים אותו.

אני רוצה בסוף בכל זאת לסכם ולומר, שאני מקווה כי האולפן הזה שעברנו אותו תוך החדשים האחרונים, ישמש לקח כדי שבשנה הבאה לא נצטרך לחזור על כך ונוכל לחוס יותר על בריאותו של היו"ר וגם על בריאותנו. אני מצטרף להערכה למר בזק ולד"ר קטרון, אשר בטוסי כל הזמן עמדו לרשות הועדה בעזרה ובסעד, להקל עליהם את הטלאכה הלא-קלה שהם נצעו בטוסי הזמן.

י. בדר:

החלטתי לא להעלות היום בעיה חמורה מאד, של מה סקרה אתמול לגבי גילויי מספרים סודיים; לסרות שאני מטאיר זאת היום הצידה, ולסרות שאני טבין כי הדבר יהיה פחות "חם", בהזדמנות הקרובה, כשניפגס טוב אראה מחובתי להעלות זאת שחדש. ביתר הענינים אני מצטרף לכל מה שנאמר כאן, ועלי לבקש את ה"כ בן-אהרן שגם הוא יטכח אינצידנט מסויים.

א. הרצפלד:

כזקן חברי הועדה אני גם כן רוצה משהו להגיד. אני מצייין לשבח את הועדה הזאת, מסיבות ומטעמים שלי, מטום שכל מה שקורה בדרך - טבעי ומובן, מפני שהענינים הם נכבדים וקשים ולא תמיד הם יכולים להטביע רצון כל אחד ואחד, ולפעמים יכולים אולי האופוזיציה והקואליציה להתחלף בטוסי זה. אני אחד האנשים, שכאשר הוא מתרגש בתוך הכנסת. לא רט סזה עולה בבריאות. אלא שאינני שוכח כי

ספיר. אני רוצה רק להגיד: נשמור בינינו על הרטה של נילטוסים. האולפן הזה צריך ללמדנו לקח בכל חיינו ולא רק בחדר זה - גם במליאה. אני יכול להיות מתנגד חריף לדבר זה או אחר, אבל הניטוסים אינם צריכים להיפגע, כי הדברים נעשים לשם. אני רוצה להגיד לה"כ בדרך, כי לטעמתי חברי אסרו לי אתמול שזה יסובח, ויש טעם לכך. אני יכול לפעמים להגיד טלים קשות, אבל בלבי יש לי הערצה למתנגד לא פחות מאשר לחברי. אני יודע שאחרת לא יכולה להיות עבודה מסותפת.

מ. קלטר: לאחר הגילויים האלה של התקרבות הלבבות, הייתי פונה לאופוזיציה: היות שאנחנו סטוך לערב פסח, לסרות שיש זמן להסתייגויות, הסתדלו לקמץ על-ידי וותורים על הנסקות, שלא נצטרך לסבת שני לילות.

ה"ר י. גורי: רכנו בעבר, נדיב עוד מעט היום, ונריב גם בעתיד, אבל אני רוצה לומר שבדרך כלל היחסים בוועדת הכספים הם יחסים טובים, אינם פורצים את הגבול. אני מעריך זאת מאד, ביחוד בטוועדת האחרונים, כשבאמת הסתייגויות היתה גדולה מאד והלחץ היה כבד מצדי, ובאופן אוביקטיבי הייתי מוכרח לעשות זאת. אבל לא עברנו את הגבול.

אני מעריך זאת מאד, ואת היחס הטוב שבא לידי ביטוי היום, ביחוד מצד חברי האופוזיציה, מפני שבלי האמון ההדדי הזה קשה לעבוד. נשמור גם בעתיד על הרוח הטובה, ואני מקווה שזה יעלה לנו. אני שותף לדעת ח"כ ספיר, שצריך למצוא דרך לעבוד באופן יותר אנושי, והחלטתי גם לומר משהו בענין זה היום מעל במת הכנסת. אנחנו מעמיסים על עצמנו, אבל אנו מנצלים את מנגנון הכנסת בימים למעלה מכל מידה. ואם יש לנו זכות כנבחרים לנצל את עצמנו, אין לנו כל זכות להעמיס בבת אחת עליהם. הם יטנו בימים האחרונים לילות - לא רק כאן, גם באוצר - כדי להכין את הספר החדש הזה שהונח על השולחן. הם נוטאים בעול יחד אתנו, כרגיל, ואני טביע תודה לבזק, ליהודית ולכל אלה שעזרו לנו.

נצטרך עוד להכנס לרבע שעה-חצי שעה הערב, לגמור את ענין השרים, כדי שלא להסאיר זאת פתוח.

הישיבה נועלה בשעה 09.45.